

Open Doors doet boek open over Noord-Korea:

‘Waar blijft de verontwaardiging?’

ACHTERGROND artikel uit het ND, door [Herman Veenhof](#), donderdag 18 mei 2023

Niet alleen de afgrijselijke leefomstandigheden van 26 miljoen Noord-Koreanen zouden ons moeten verbazen, maar vooral het gebrek aan continue en diepgaande aandacht bij media en publiek, stelt Maarten Dees, directeur van Open Doors Nederland. Jan Vermeer schreef in samenwerking met de organisatie die wereldwijd christenvervolging registreert een boek over het land dat een eeuw geleden nog als het ‘Jeruzalem van het Oosten’ gold.

Zelfs het koor van de protestantse kerk in Noord-Korea is getraind door de geheime dienst, stelt Open Doors.beeld ND

PYONGYANG

Alleen een mislukte proef met een raket of een gekke stunt van Kim Jong-un trekt de aandacht. Hoogleraar Koreastudies Remco Breuker van de Universiteit Leiden zei het zo, in *EenVandaag*: ‘Als je ziet hoe slecht de mensenrechtensituatie in Noord-Korea is, verwacht je eigenlijk veel meer internationale verontwaardiging. En die is er niet.’

Wel bij de SGP. Die partij [belegde](#) in april een conferentie over Noord-Korea, waarbij Kees van der Staaij, fractievoorzitter in de Tweede Kamer en Bert-Jan Ruissen (lid van het Europe Parlement) aan het woord kwamen. ‘De aandacht lijkt wat verslapt: bij Noord-Korea gaat het te vaak alleen over kernwapens en het isolement’, zei de laatste.

tekst loopt door onder de advertentie

Open Doors brengt daar dit voorjaar verandering in. Naast het doorgaans gedegen jaarlijkse rapport is er nu een actueel en kloek boek over het land dat dit jaar de ‘vertrouwde’ koppositie in de Ranglijst Christenvervolging weer overnam. Auteur Jan Vermeer (een schuilnaam) is geen onbekende in het land der Kims. In 2014 schreef hij de roman *Vermist in Noord-Korea*, in 2018 *Kameraad Hea-Woo* en vorig jaar *12 lessen van de vervolgte kerk in Azië*.

Voor dit boek sprak hij uitgebreid met veel vluchtelingen uit Noord-Korea, vooral in andere Aziatische landen. Hij kadert de persoonlijke verhalen in een feitelijke update. Hoe staat het er voor in het Noord-Koreaanse binnenland, waarvan je bijna nooit iets leest, laat staan hoort of ziet.

‘Vanuit onderzoeksperspectief is Noord-Korea een ‘black box’, werkelijk raadselachtig.’

Toch is er veel bekend, ook over christenvervolging in Noord-Korea. Open Doors rapporteert jaarlijks en ook het Amerikaanse ministerie van Buitenlandse Zaken en de U.S. Commission on International Religious Freedom (Uscirf). In 2022 waren er twee rapporten, van de mensenrechtenorganisaties International Bar Association en Committee for Human Rights. Twee conclusies: ‘Misdaden tegen de menselijkheid worden nog steeds op grote schaal begaan.’ En: ‘De staat beschouwt verspreiding van het christendom als een bijzonder ernstige bedreiging, omdat het ideologisch de officiële persoonlijkheidscultus uitdaagt en een platform biedt voor sociale en politieke organisatie buiten het domein van de staat.’

black box

Maar er is ook veel niet bekend. ‘Vanuit onderzoeksperspectief is Noord-Korea een ‘black box’, werkelijk raadselachtig’, stelt Thomas Müller, die zich voor Open Doors al decennialang bezighoudt met Noord-Korea. ‘Duiden wat er precies in het land speelt, is haast ondoenlijk. En onderzoekers hebben het regelmatig bij het verkeerde eind. Toen de tante van leider Kim Jong-un lange tijd niet in beeld kwam, verklaarden Noord-Korea kenners dat hij haar, net als zijn oom Jang Song-thaek in 2013, zou hebben laten executeren. Tot ze na zeven jaar ineens weer verscheen. Dus er wordt ook door serieuze onderzoekers gegist.’

Momenteel is de vraag waarom huidig leider Kim Jong-un zijn tienjarige dochter Kim Ju-ae zo vaak en prominent in beeld brengt, naast zijn vrouw Ri Sol-ju, terwijl je van zijn broer Kim Jong-chul niets verneemt. Kim 3 lijkt de nalatenschap van zijn vader en opa iets minder te benadrukken, stelt Müller. Maar het leidt niet tot enige verbetering voor de 26 miljoen slaven in zijn land.

Ook het verleden van Noord-Korea is een zwarte doos, waarvan de inhoud telkens verandert, afhankelijk van hoe de politieke wind waait. Kim Il Sung (1912-1994) groeide op in een uitgesproken christelijk milieu. In zijn boek *Kim Il-sung and Christianity in North Korea* schrijft auteur Dae Young Ryu dat vader en ooms presbyteriaanse ouderlingen waren. In zijn autobiografie schrijft de grondlegger van het regime echter dat zijn vader tegen het bijbelonderricht van buitenlandse zendingen was en zijn moeder alleen maar in de kerk zat om even lekker uit te rusten.

Overal waar je kijkt, kom je een van de Kims tegen. - beeld nd

parallele drie-eenheid

In de heiligenverering die Kim 1 ten deel valt, is een aan het christendom parallele symboliek te ontwaren: Jezus werd Kim in Noord-Korea, de morgenster eveneens, Bethlehem is in Noord-Korea de wijk Mangyongdae, de zondagsviering is Kims zaterdagse aanbidding en de Drie-eenheid is Kim de Vader, Kim de Zoon en net zoals de Heilige Geest wordt de 'juche'-ideologie afgebeeld met een vlam. De spiegel van de 'Tien Principes voor de Vestiging van een Monolithisch Ideologisch Systeem' met een Bijbelse regelgeving is helder.

De dynastie zelf is de staatsreligie. Niet voor niets maakte Jang Jin-sung, in de jaren negentig de dichter des vaderlands in Noord-Korea, de ultieme lofprijzing voor Kom Jong-il: 'Alleen de Generaal is de Heer van het Geweer, Heer van Gerechtigheid, Heer van Vrede, Heer van Eenwording. Ah, de ware Leider van het Koreaanse volk!' De auteur ontvluchtte zijn land en schreef in 2014 *Dear Leader: Poet, Spy, Escapee - A Look Inside North Korea*.

'Onze samenleving loopt over van warme genegenheid en harmonie.'

Met de vergoddelijking van Kim Jong-un wil het nog niet zo lukken. Waar de geboortedagen van Kim 1 en 2 heilig zijn en hun komst in de wereld op de berg Paektu gepaard ging met dubbele regenbogen, zwaluwen en nieuwe sterren, is 8 januari, de verjaardag van de huidige leider, een probleem. '1.8' klinkt in het Koreaans als een naar scheldwoord. Hij is dan ook slechts 'Gerespecteerd Kameraad' in plaats van (zoals zijn vader Kim Jong-il) Geliefde Leider of Eeuwige President, de actieve bijnaam van opa.

nep-kerken

De Noord-Koreaanse grondwet garandeert vrijheid van godsdienst. Daarom staan er in de hoofdstad Pyongyang vier mooie gebouwen, zoals de protestantse Chilgolkerk. Ook daar gaan zondags mensen naar een eredienst die door de geheime dienst zijn opgeleid, stelt Jan Vermeer. 'Er zijn altijd net zoveel lege plekken als er bezoekers uit het buitenland zijn.'

De koepel boven deze valse kerken is de Noord-Koreaanse Christelijke Federatie. Voorzitter Yun Geum-seok bestreed in maart nog dat gelovigen in zijn land een strobreed in de weg zouden worden gelegd. Sterker nog, het paradijs op aarde [is](#) er al, in Noord-Korea: 'Onze samenleving loopt over van warme genegenheid en harmonie. De Hof van Eden van de Bijbel ontvouwt zich letterlijk voor uw ogen.'

Showkerk in de Noord-Koreaanse hoofdstad Pyongyang - beeld nd

hongerend gevangen

Het had heel anders kunnen zijn in Noord-Korea. Twee grote opwekkingen in 1903 en 1907 trokken tienduizenden bidders en bijbellezers die wekenlang samen waren. En na de Japanse bezetting kozen de Russen aanvankelijk voor de christelijke Cho Man-sik (1883-1950) als leider van Korea. Hij was een methodistisch predikant en oprichter van de YMCA. Kim Il Sung liet hem, tegelijk met vijfduizend andere gevangenen, executeren.

Na een zeer relatieve dooi in de jaren zestig tot en met tachtig, worden christenen in Noord-Korea sinds de hongersnood vanaf 1994 weer keihard vervolgd. Naar schatting 300.000 mensen zitten gevangen, twintig procent van hen omdat ze geloven, schat Open Doors. Naast verbanning en gewone celstraf kent Noord-Korea een uitgebreid systeem van kampen, in twee varianten. In de tientallen heropvoedingskampen ('kwo-hwa-so') wordt gestreefd naar een doel: brave robots produceren. Maar in de 'management'-kampen ('kwan-li-so') is geen enkel doel meer. Het enig verschil met de vernietigingskampen is het ontbreken van gaskamers.

Noord-Korea ontmaskerd. Over leven in een totalitaire staat

Jan Vermeer. Plateau, 2023. 272 blz. € 24,99

